

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissies voor Justitie en Veiligheid en voor Buitenlandse Zaken hebben een aantal vragen voorgelegd aan de ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken over onder andere de brief van 5 juni 2018 inzake het mogelijk aandeel van Oekraïne in het neerhalen van vlucht MH17 (Kamerstuk 33 997, nr. 123).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De griffier van de commissie,
Hessing-Puts

- Nr. Vraag**
- 1 Kent u het pleidooi van nabestaanden voor een kennis- en archieffunctie, en ondersteuning daarbij, zodat het niet slechts op de schouders van vrijwilligers rust?
  - 2 Wat is de stand van zaken rondom de gesprekken over mogelijke financiële ondersteuning en vertegenwoordiging van verenigde nabestaanden, zoals de Stichting vliegcrash MH17 en de Werkgroep waarheidsvinding? Welke mogelijkheden zijn er om hen, financieel en anderszins, te blijven ondersteunen de komende jaren tot de juridische procedures zijn afgerond?
  - 3 Kent u de zorgen die er zijn over het tijdsbeslag dat de procedure van identificatie bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) met zich meebrengt zodra stoffelijke resten moeten worden geïdentificeerd? Hoe lang duurt dit gemiddeld? Zijn er mogelijkheden deze procedure te verkorten en nabestaanden hierover actiever te informeren?
  - 4 Op welke wijze zou nader onderzocht kunnen worden of er gronden zijn Oekraïne staatsaansprakelijk te stellen, op grond van het verwijt van het niet (volledig) sluiten van het luchtruim zoals door de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) is vastgesteld? Welke onderzoekshandelingen zouden verricht kunnen worden teneinde vast te stellen of er eventueel gronden aanwezig zijn voor deze procedure, nog los van de vraag wat daarvoor een geschikt moment zou zijn?
  - 5 Wanneer zou het moment kunnen zijn nader onderzoek te laten verrichten naar de mogelijke staatsaansprakelijkheid van Oekraïne? Moet daarvoor eerst het onderzoek van het Joint Investigation Team (JIT) volledig zijn afgerond? Zo nee, wanneer dan wel?
  - 6 Weet u dat het besluit om het strafproces MH17 te behandelen door de rechtbank Den Haag en plaats te laten vinden in het Justitieel Complex Schiphol (JCS) niet bij alle nabestaanden goed is gevallen, omdat Schiphol de plek is waar nabestaanden hun familie en vrienden voor het laatst hebben gezien, maar ook omdat het Justitieel Complex Schiphol op een bedrijventerrein ingeklemd ligt tussen de start- en landingsbanen?
  - 7 Waarom beschikt de stad Den Haag, als stad van vrede en recht, zelf niet over beveiligde zittingscapaciteit?
  - 8 Kent u de verwachting van de Raad voor de rechtspraak dat de landelijke vraag naar beveiligde zittingscapaciteit stijgt gezien de toename van het aantal risicozaken?
  - 9 Zou de realisatie van een permanente zittingslocatie voor risico-zaken in Den Haag niet voor de hand liggen, vanwege de op grond van de prognoses noodzakelijke verruiming in capaciteit voor risicovolle zittingen, de zaken die op grond van de Wet Internationale Misdrijven in Den Haag kunnen worden gevoerd, en zodra deze veilige zittingszaal gereed zou zijn het vervolg van de MH17-processen in Den Haag plaats zouden kunnen vinden?
  - 10 Is het besluit het JCS als zittingslocatie voor het MH17-strafproces te gebruiken afgestemd met de nabestaanden? Zo ja, hoe staan zij tegenover deze keuze? Zo nee, waarom niet?
  - 11 Is bij de besluitvorming rondom de zittingslocatie voor het MH17-strafproces de emotionele connotatie van nabestaanden met Schiphol, zijnde de laatste plek waar zij hun dierbaren hebben gezien, meegenomen? Zo ja, hoe heeft deze afweging dan toch tot de locatie op Schiphol geleid? Zo nee, waarom niet?
  - 12 Klopt het dat de extra beveiligde rechtbank in het JCS momenteel kampt met capaciteitsgebrek?
  - 13 Klopt het dat het JCS zich feitelijk op een bedrijventerrein bevindt?

- Nr. Vraag**
- 14 Klopt het dat de Nederlandse rechterlijke macht gebaat zou zijn bij nog een extra beveiligde zittingslocatie, om de locatie in het JCS te ontlasten?
- 15 Klopt het dat in de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid 20 mln. euro is gereserveerd voor het realiseren van een zittingslocatie voor het MH17-straiproces?
- 16 Hoeveel dragen de «grieving nations» momenteel bij aan de totstandkoming van een passende zittingslocatie voor het MH17-straiproces? Hoeveel zijn de «grieving nations» bereid hier in totaal bij te dragen?
- 17 Wat zijn de kosten van het houden van het MH17-straiproces in het JCS?
- 18 Wat zouden de kosten bedragen om in de gemeente Den Haag een nieuwe extra beveiligde zittingslocatie te realiseren, dan wel nieuwbouw dan wel in een bestaande locatie?
- 19 Ben u bereid, in acht nemend de mening van de nabestaanden van de ramp met MH17, te onderzoeken of het opportuun is een nieuwe, extra beveiligde locatie voor strafzaken in Den Haag te realiseren en hier het MH17-straiproces te laten plaatsvinden? Zo nee, waarom niet?
- 20 Kunt u een overzicht geven van de stand van zaken van alle lopende rechtszaken, waaronder voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, zaken met behulp van Amerikaanse advocaten, zaken tegen Malaysia Airlines en eventuele overige zaken die nabestaanden hebben aangespannen naar aanleiding van het neerhalen van vlucht MH17?
- 21 Wat is de stand van zaken van het onderzoek van het Internationaal Strafhof naar het neerhalen van vlucht MH17?
- 22 Wat is de stand van zaken van de aansprakelijkstelling van de Russische Federatie door Oekraïne bij het Internationaal Gerechtshof?
- 23 Welke rol ziet het kabinet voor zichzelf bij de ondersteuning van de Stichting Vliegcrash MH17?
- 24 Kunt u aangeven in hoeverre de rechtbank Den Haag voldoende is toegerust zaken op grond van de Wet internationale misdrijven (WIM-zaken) of andere zaken met een hoog risicogehalte te kunnen behandelen? Zijn er plannen een extra beveiligde zittingslocatie in Den Haag te ontwikkelen? Zo ja, wat is daarvan de stand van zaken?
- 25 In hoeverre zijn nabestaanden betrokken bij het maken van een keuze voor de zittingslocatie?
- 26 In hoeverre is bij het kiezen van het JCS rekening gehouden met gevoelens van nabestaanden, in die zin dat een herhaalde gang naar de locatie Schiphol voor hen een extra belasting kan betekenen?
- 27 Kunt u aangeven waarom er in de gemeente Den Haag geen geschikte locatie is gevonden?
- 28 Is gekozen voor de locatie JCS uit financiële overwegingen, namelijk om te kunnen bezuinigen op het reeds ingeplande huisvestingskosten á 9 mln. euro op jaarbasis?
- 29 Wat vindt het openbaar ministerie (OM) van de keuze voor het JCS, met name vanuit het perspectief wat inhoudelijk goed is voor de strafzaak?
- 30 Klopt het dat de extra beveiligde zittingslocatie «de Bunker» aan het einde van de technische levensduur is en zou in dat verband het zoeken van een nieuwe extra beveiligde zittingslocatie niet te combineren zijn met het vinden van een geschikte zittingslocatie voor het MH17-proces?

- Nr. Vraag**
- 31 Is de conclusie gerechtvaardigd dat de regering feitelijk nu al concludeert dat Oekraïne niet staatsaansprakelijk zal worden gesteld voor het in onvoldoende mate afsluiten van het luchtruim, indien er op dit moment geen juridisch overtuigend bewijs is voor succesvolle aansprakelijkstelling van Oekraïne én indien de regering aanvullend onderzoek op dit moment niet nodig acht?
- 32 Welke rol hebben de bevindingen van de OVV gespeeld, in het bijzonder Deel B van het OVV-rapport over «vliegen over het conflictgebied in Oost-Oekraïne», inzake het oordeel dat Oekraïne op dit moment niet aansprakelijk kan worden gesteld?
- 33 Zijn de conclusies van de OVV inzake de verantwoordelijkheid die een land heeft ten aanzien van het sluiten van het luchtruim in geval dreigend gevaar of onheil op zich al niet sterk genoeg om tot aansprakelijkstelling van Oekraïne te komen?
- 34 Zijn de betrokken Oekraïense luchtverkeersleiders ooit door enige instantie gehoord in het kader van MH17 en hebben die verhoren enige rol gespeeld bij het huidige (tussen)oordeel van de regering dat Oekraïne thans (nog) niet staatsaansprakelijk kan worden gesteld?
- 35 Is er nog sprake van een lopend (strafrechtelijk) onderzoek naar de verantwoordelijken voor het niet sluiten van het Oekraïense luchtruim voorafgaand aan het ramp met MH17?
- 36 Gaat niet – net zoals bij de beoordeling van de staatsaansprakelijkheid van de Russische Federatie – aan de vraag of Oekraïne staatsaansprakelijk kan worden gesteld in verband met het niet adequaat sluiten van het luchtruim, de vraag vooraf of Oekraïne dan wel (rechts)personen in de Oekraïne in strafrechtelijke zin zich schuldig hebben gemaakt aan enig strafbaar feit? Ziet het verdrag waarin rechtsmacht door Oekraïne aan Nederland wordt overgedragen niet op een brede waaier aan gedragingen die een rol hebben gespeeld bij het neerhalen van vlucht MH17, inclusief aspecten samenhangend met het sluiten van het luchtruim? Welke rol speelt het OM bij de strafrechtelijke afweging in deze?
- 37 Welke instantie zal – net zoals dat is gebeurd rond de aansprakelijkheidstelling van de Russische Federatie – een (onafhankelijk) oordeel vellen in hoeverre de onderzochte feiten voldoende grond vormen om Oekraïne al dan niet staatsaansprakelijk te stellen?
- 38 Hoe staat het met de steun van de overige JIT landen aan het JIT c.q. standpunten van het JIT? Delen alle partijen nog steeds de overtuiging dat het bewaren van eenheid cruciaal is voor de succesvolle afsluiting van het proces? Kunt u in dit opzicht de uitlatingen duiden die de Maleisische Minister van transport eind mei deed?
- 39 Hoe staat het met de aansluiting van het Verenigd Koninkrijk en België en eventuele andere landen bij de aansprakelijkheidstelling, nu het kabinet de regering heeft aangegeven dat met het Verenigd Koninkrijk en België werd bekeken of het zich kon aansluiten bij de aansprakelijkheidstelling?
- 40 Bent u, achteraf gezien, van mening dat het beter zou zijn geweest als er wel een informatiebijeenkomst zou zijn belegd door het JIT en/of het kabinet inzake de aansprakelijkheidsstelling van de Russische Federatie?
- 41 Bent u bereid een tot twee keer per jaar een informatiebijeenkomst voor nabestaanden te organiseren teneinde nabestaanden te voorzien van aanvullende informatie rondom het vervolproces?
- 42 Kunt u aangeven of en hoe nabestaanden worden betrokken bij het vaststellen van de schade als gevolg van het neerhalen van vlucht MH17, met name als het gaat om compensatie en genoegdoening?

- Nr. Vraag**
- 43 Bent u bereid de Stichting vliegcrash MH17 jaarlijks financieel te ondersteunen teneinde deze stichting in staat te stellen een zelfstandige informatierol in de richting van haar leden en in de richting van andere nabestaanden te vervullen? Zo ja, waar zou dat uit bestaan? Zo nee, waarom niet?
- 44 Zijn er op enig moment afspraken gemaakt met Oekraïne over het (niet) aansprakelijk stellen van Oekraïne, bijvoorbeeld bij onderhandelingen over het JIT-verdrag?
- 45 Kunt u nader duiden welke positie Maleisië inneemt bij het aansprakelijk stellen van Rusland? Is Maleisië het daarmee eens?
- 46 Is het MH17-archief toegankelijk voor nabestaanden? Zo ja, op welke wijze kunnen zij toegang krijgen?
- 47 Welk deel van het MH17-archief is nu open voor het publiek?
- 48 Bevatte de concept rapportages (0.1 tot en met 0.6) van de evaluatie politie inzet passages over het afluisteren door Oekraïne?
- 49 Waarom stond er in de evaluatie van de politie inzet niets over het feit dat Oekraïne de Nederlandse missie heeft afgeluisterd?
- 50 Kunt u aangeven wanneer en hoe Oekraïne de Nederlandse missie heeft afgeluisterd en wat Nederland gedaan heeft toen dat ontdekt werd?
- 51 Heeft Rusland ooit nog de radar van het tweede radarstation geleverd aan de onderzoekers?
- 52 Kan de claim van het Russische Ministerie van Defensie, dat de BUK-raket waarmee vlucht MH17 is neergeschoten sinds 2011 niet meer in gebruik is bij het Russische leger, juridisch worden weerlegd?
- 53 Hebben de verantwoordelijke Oekraïense autoriteiten al eens een verklaring gegeven voor het feit dat zij in die periode in juli 2014 hun luchtruim niet hebben gesloten? Zo ja, wat is die verklaring?
- 54 Zijn de verantwoordelijke Oekraïense autoriteiten gevraagd naar een verklaring voor het feit dat hun luchtruim in die periode in juli 2014 niet gesloten was? Zo ja, door wie?
- 55 Kunt u aangeven of bewijsstukken zoals tapverslagen die mogelijk relevant zijn bij een aansprakelijkstelling van Oekraïne door het JIT worden bewaard, en met nabestaanden of andere belanghebbenden worden gedeeld, indien zij besluiten om Oekraïne (mede) aansprakelijk te stellen en op de desbetreffende bewijsstukken een beroep willen doen?